

FAKTA

25. april 2018

Status for den nye tilsynsmetode i Bygge- og anlægsbranchen

J.nr. 20185200143

MV/ADA/ØS
TR/SNL/KRL

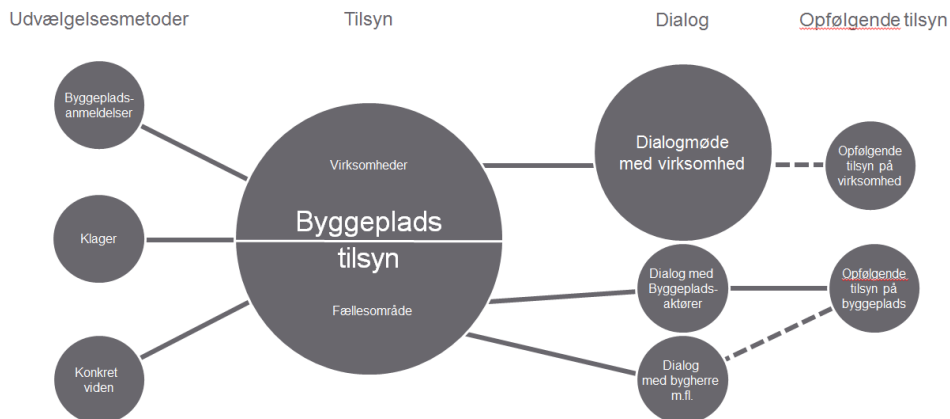
Sammenfatning

Forsøget med den nye tilsynsmetode i bygge- og anlægsbranchen viser, at:

- Arbejdstilsynet finder materielle arbejdsmiljøproblemer (fx ulykkesrisici) på 48,9 pct. af de besøgte bygge- og anlægsvirksomheder. Tidligere blev der med det risikobaserede tilsyn kun fundet materielle arbejdsmiljøproblemer på 12,8 pct. af de besøgte bygge- og anlægsvirksomheder.
- Der gives flest afgørelser om ulykkesrisici.
- Den ny tilsynsmetode giver et større udbytte af den tid, som Arbejdstilsynet anvender på virksomhederne.
- De tilsynsførende kører sjældnere forgæves med den ny tilsynsmetode (5,5 pct. af gangene) i forhold til i det risikobaserede tilsyn (34,4 pct. af gangene).

Uddybning

- Forsøget med den nye tilsynsmetode i bygge- og anlægsbranchen trådte i kraft 1. november 2017 og har til formål at nedbringe antallet af ulykker og nedslidning i branchen ved, at Arbejdstilsynet er mere til stede hos virksomhederne og bedre kan følge op på konstaterede arbejdsmiljøproblemer.
- Der var i 2016 over dobbelt så stor risiko for, at ansatte i bygge- og anlægsbranchen kommer ud for en ulykke, end gennemsnittet for alle brancher. Andelen af muskel-skeletoverbelastede i bygge- og anlægsbrancherne var i 2016 også over dobbelt så stor som gennemsnittet for alle brancher.
- Den ny tilsynsmetode er tilrettelagt ud fra byggeriets særlige kompleksitet med skiftende arbejdssteder og flere aktører. Med den ny metode starter tilsynet uanmeldt på byggepladsen, dér hvor arbejdsmiljørisiciene er. Arbejdstilsynet afdækker arbejdsmiljøet på alle de virksomheder, der er på byggepladsen. Derefter gennemføres dialogmøder og opfølgende tilsyn, som er målrettet mod de virksomheder og byggepladser, hvor der er konstateret arbejdsmiljøproblemer.
- Den ny tilsynsmetode indenfor bygge- og anlæg er illustreret nedenfor:

Tilsyn og afgørelser

- Tabel 1 nedenfor viser antallet af tilsyn og dialogmøder, som er gennemført i de første fire og en halv måned af forsøget. Tabellen viser, at Arbejdstilsynet har besøgt 517 byggepladser, hvor der er ført tilsyn med 1.093 virksomheder indenfor bygge- og anlægsbranchen. Der er ofte tale om større bygge- og anlægsvirksomheder, fordi det er disse virksomheder, der ofte arbejder på byggepladserne. De små virksomheder med 1-9 ansatte udgør ca. en fjerdedel af de virksomheder, som Arbejdstilsynet har ført tilsyn med i den ny metode.

Tabel 1: Antal besøgte byggepladser, dialogmøder og opfølgingsbesøg i perioden 1. november 2017 til 15. marts 2018

Antal besøgte byggepladser, B/A virksomheder og antal dialogmøder	
Antal besøgte byggepladser	517
Antal B/A virksomheder, der har fået tilsyn på byggepladserne*	1.093
Antal dialogmøder med virksomheder	340
Antal dialogmøder med byggepladsens aktører	47
Antal dialogmøder med bygherrer	29

*Det bemærkes, at Arbejdstilsynet også fører tilsyn med virksomheder fra andre brancher, der arbejder på byggepladsen.

- Tabel 2 nedenfor viser, at Arbejdstilsynet med den ny metode har fundet materielle arbejdsmiljøproblemer (fx ulykkesrisici) på 48,9 pct. af de 1.093 besøgte bygge- og anlægsvirksomheder. Det er en langt højere andel end i det risikobaserede tilsyn, hvor Arbejdstilsynet i første halvår 2017 fandt materielle arbejdsmiljøproblemer på 12,8 pct. af de 1.085 besøgte bygge- og anlægsvirksomheder.

Tabel 2: Antal besøgte B/A virksomheder samt andelen med minimum én materiel afgørelse indenfor hhv. den ny B/A tilsynsmetode og det risikobaserede tilsyn

Tilsynsmetode – periode	Antal besøgte B/A- virksomheder	Andel af virksomheder med min. én materiel afgørelse
Ny tilsynsmetode – 1. nov. 2017 – 15. marts 2018	1.093	48,9 pct.
Risikobaserede tilsyn – første halvår af 2017	1.085	12,8 pct.

- Forklaringen på stigningen i afgørelses-hitraten skal blandt andet findes i måden, hvorpå den ny metode adskiller sig fra det risikobaserede tilsyn.

Med det risikobaserede tilsyn på bygge- og anlægsområdet blev der taget udgangspunkt i den enkelte virksomhed, hvor Arbejdstilsynet alene anvendte oplysninger om virksomhedens hjemmeadresse. Det var Arbejdstilsynets erfaring, at virksomhederne ofte henviste de tilsynsførende til arbejdssteder (fx byggepladser), hvor der ikke foregik relevant arbejde. Dette vurderes at være en væsentlig årsag til, at der med det risikobaserede tilsyn blev afdækket færre arbejdsmiljøproblemer. I den nye tilsynsmetode finder Arbejdstilsynet byggepladserne via eksisterende kilder som fx byggepladsanmeldelser (større byggerier skal anmeldes til Arbejdstilsynet), samt klager og lokalt kendskab fra de tilsynsførende.

Den ny metode betyder, at der føres tilsyn med en større andel af store virksomheder, i forhold til det risikobaserede tilsyn, fordi det er de større bygge- og anlægsvirksomheder, der ofte arbejder på byggepladserne. De store virksomheder har ofte større arbejdsopgaver på den enkelte byggeplads, og derfor større risiko for at overtræde arbejdsmiljøloven. Analysen viser dog, at når virksomheder indenfor samme størrelse sammenlignes, så afdækker den ny metode fortsat materielle arbejdsmiljøproblemer på en langt større andel af bygge- og anlægsvirksomhederne end med den tidligere metode.

Den ny metode indebærer, at Arbejdstilsynet kan møde en virksomhed flere gange, hvor den inden for det risikobaserede tilsyn som udgangspunkt kun fik ét risikobaseret tilsyn om året. Dermed vil sandsynligheden for at se et bredere udsnit af den enkelte virksomheds arbejdsprocesser og afdække eventuelle arbejdsmiljøproblemer være højere med den ny metode. Da Arbejdstilsynet med den ny metode kan føre tilsyn med den samme virksomhed flere gange, er det også relevant at se på afgørelses-hitraten for de virksomheder, der kun føres tilsyn med en enkelt gang. Resultaterne fra de første 4½ måned af forsøget viser, at det dog også en meget stor andel af disse virksomheder, der har fået materielle afgørelser (43 pct.) i forhold til det risikobaserede tilsyn (12,8 pct.).

- Nedenstående tabel 3 viser, hvor mange afgørelser Arbejdstilsynet har afgivet til virksomheder med den ny metode. Der gives flest afgørelser inden for ulykkesrisici. Afgørelser om bygherrer, kemi, støj og biologi samt muskel- og skeletbesvær følger herefter. Afgørelserne omfatter både afgørelser afgivet til virksomheder i bygge- og anlægsbranchen og virksomheder i andre brancher, som

Arbejdstilsynet fører tilsyn med på byggepladserne. Fx afgives afgørelser om bygherrer ofte til virksomheder fra kontorbranchen, fx når boligselskaber eller kommuner er bygherrer. Med alle brancher inkluderet har Arbejdstilsynet ført tilsyn med 1.411 virksomheder i de første 4½ måned af den ny metode.

Tabel 3: Fordeling af afgørelser om arbejdsmiljøproblemer

Arbejdsmiljøproblemer	Antal afgørelser
Ulykkesrisici	774
Bygherrer, udbydere mv.	156
Kemi, støv og biologi	114
Muskel- og skeletbesvær (MSB)	91
Varme og kulde	43
Krav til egenindsatsen	42
Andre arbejdsmiljøemner	21
Støj	15
Indeklima	10
Områder udenfor arbejdsmiljøloven	2
Vibrationer	1

Tidsforbrug og kørsel

- Det gennemsnitlige tidsforbrug pr. besøgt virksomhed er undersøgt for hhv. den nye B/A-metode og det risikobaserede tilsyn. Det er estimeret, at der anvendes ca. 4 timer pr. besøgt virksomhed indenfor den ny metode og ca. 4 timer pr. besøgt virksomhed indenfor det risikobaserede tilsyn. Således ser tidsforbruget pr. besøgt virksomhed umiddelbart uændret ud. Timeforbruget for den ny metode er beregnet ved at summere tid brugt på byggepladstilsyn (i perioden 1. nov. 2017 til 28. feb. 2018) og de deraf affødte dialogmøder og opfølgningstilsyn. De 4 timer pr. besøgt virksomhed er dermed en gennemsnitstid pr. virksomhed, som Arbejdstilsynet har ført tilsyn med på en byggeplads.

Det ensartede tidsforbrug skal ses i lyset af, at Arbejdstilsynet med den ny metode finder langt flere virksomheder med materielle afgørelser end med det risikobaserede tilsyn. I forbindelse med tidligere opgørelser af det risikobaserede tilsyn er det vist, at Arbejdstilsynet bruger længere tid på virksomheder, der modtager afgørelser end virksomheder, der ikke modtager afgørelser. Set i det lys vurderes det, at der er et større udbytte af den tid, Arbejdstilsynet anvender på virksomhederne.

Det skal også tages i betragtning, at Arbejdstilsynet med den ny metode fører tilsyn med hele byggepladsen, herunder også fællesområde, samt at der er et større fokus på kontrol og dialog med flere af de centrale aktører i bygge- og anlægsbranchen. Disse nye elementer, som ikke indgik i det risikobaserede tilsyn, har ikke kostet ekstra tid. Også i det lys vurderes der at være et større udbytte af Arbejdstilsynets tid på virksomhederne.

Tilsynscentrenes foreløbige erfaring er, at de tilsynsførende har et større tidsforbrug til forberedelse og afrapportering af tilsynene, hvilket hænger sammen

med det forhold, at der afgives flere afgørelser og det forhold, at der er tale om et forsøg, som ikke er fuldt ud IT-understøttet.

- Det er opgjort, hvor ofte Arbejdstilsynet kører forgæves. Opgørelsen viser, at Arbejdstilsynet sjældnere kører forgæves med den ny tilsynsmetode i forhold til det risikobaserede tilsyn. I forbindelse med det risikobaserede tilsyn i 2017 har Arbejdstilsynet kørt forgæves 34,4 pct. af de gange, hvor Arbejdstilsynet er kørt ud for at udføre et besøg med en BA-virksomhed. En opgørelse for de første 4½ måned af den ny metode viser, at Arbejdstilsynet med den ny metode er kørt forgæves i 5,5 pct. af de gange, hvor der køres ud for at udføre et besøg.
- Det er relevant at se på, om den ny tilsynsmetode er mere kørselseffektiv sammenlignet med det risikobaserede tilsyn. Det er dog ikke muligt at lave en præcis opgørelse af, hvor meget kørsel der er brugt på hhv. den ny og den tidligere tilsynsmetode, fordi registrering af kørsel ikke knytter sig til en bestemt tilsynsmetode.

Det er i stedet muligt at opgøre kørsel for den gruppe af tilsynsførende, som bl.a. fører tilsyn med bygge- og anlægsbranchen. Det vil sige, at opgørelsen vil indeholde kørsel for tilsyn indenfor alle de brancher og tilsynstyper¹, som den pågældende gruppe af tilsynsførende udfører. Arbejdstilsynet har lavet en sådan opgørelse og har sammenlignet kørslen i en periode, hvor det nye tilsyn er gennemført, med kørslen i en tidligere periode, hvor det risikobaserede tilsyn blev gennemført. Dette giver en indikator for, om det nye tilsyn har påvirket kørslen.

Analysen viser, at antallet af virksomhedstimer pr. kørselstime er steget fra 3,0 timer i perioden med det tidligere tilsyn til 4,4 timer i perioden med det nye tilsyn. Med andre ord anvendes der i perioden med den nye tilsynsmetode færre kørselstimer i forhold til, hvor mange timer den tilsynsførende bruger på virksomhedernes arbejdsmiljø. Det vurderes, at de færre forgæves tilsyn bidrager positivt til færre kørselstimer pr. virksomhedstime. Det er usikkert, om den mere optimale kørsel kan fastholdes, fordi der kan være en risiko for, at man skal køre længere for at besøge nye byggepladser, efterhånden som forsøget skrider frem.

Hvorvidt den forbedrede kørselseffektivitet kan tilskrives den ny tilsynsmetode er vanskelig at sige. Sammenligner man med kørslen blandt de øvrige tilsynsførende ses det, at kørselseffektivitet også her er forbedret, men ikke i samme grad (fra 4,6 virksomhedstimer pr. kørselstime i den tidligere periode til 4,9 i den ny periode). Det kan tyde på, at den ny tilsynsmetode bidrager til en forbedret kørselseffektivitet.

---

¹ Tilsynsgruppen fører primært tilsyn med bygge- og anlægsbranchen, men har fx også et mindre antal tilsyn med virksomheder i branchegruppen Energi og råstoffer. Tilsynsgruppen gennemfører forskellige typer af tilsyn som fx risikobaserede tilsyn, social dumping, tilsyn med større infrastrukturprojekter, ulykkesundersøgelser og bygge-anlæg forsøg.

Tabel 4: Virksomhedstime per kørselstime

Kørselstid i bygge- og anlægsgruppen	Perioden januar 2017 – maj 2017	Perioden november 2017 – marts 2018
Virksomhedstime pr. kørselstime i bygge- og anlægsgruppen	3,0	4,4
Virksomhedstime pr. kørselstime i de øvrige tilsynsgrupper	4,6	4,9

* Opgørelsen af kørselstid er opgjort på baggrund af de timer, der var registreret i systemet i april 2018. Dermed indeholder opgørelsen timer for hele marts 2018, hvor de øvrige ovenstående opgørelser er til og med 15. marts 2018.